

Sveikatos apsaugos programa

PROGRAMOS APRAŠYMAS

Biudžetiniai metai	2021 metai		
Asignavimų valdytojai, kodas	Alytaus miesto savivaldybės administracija 01 188706935; Visuomenės sveikatos biuras 43 301768543		
Vykdytojas (programos koordinatorius)	Savivaldybės gydytojas		
Programos pavadinimas	Sveikatos apsaugos programa	Kodas	22
Programos parengimo argumentai	Ši programa skirta sveikatos apsaugos politikai įgyvendinti Alytaus mieste, ji parengta siekiant įgyvendinti Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategijoje numatytus tikslus. Siekama užtikrinti, stiprinti ir kryptingai plėtoti Alytaus miesto gyventojų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą, sveikatos politikos įgyvendinimą savivaldybės lygiu. Programa numato efektyviai formuoti sveikatos priežiūros sistemą, tikslingai paskirstyti lėšas asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigoms ir sveikatos priežiūrai, gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą. Įgyvendinamos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatytos savivaldybių savarankiškosios funkcijos – pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra, sveikatos programų rengimas ir įgyvendinimas; parama savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrai. Įgyvendinant programą bus siekiama skatinti aktyvesnę visuomenės domėjimąsi sveikata, skatinti ligų prevenciją, sveikatos ugdymą ir stiprinimą, mažinti Alytaus miesto gyventojų sergamumą, neįgalumą ir mirtingumą, kurį lemia neteisinga žmonių gyvensena, elgsena, neigiami aplinkos veiksniai.		
Savivaldybės prioritetas	Viešųjų paslaugų kokybės ir prieinamumo užtikrinimas, ugdant sumanią, veiklią ir solidarią miesto bendruomenę	Kodas	1
Šia programa įgyvendinamas savivaldybės strateginis tikslas:	Užtikrinti gyventojams viešųjų paslaugų įvairovę, kokybę ir prieinamumą	Kodas	1
Programos tikslas	Stiprinti ir kryptingai plėtoti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas	Kodas	22.01
Tikslo įgyvendinimo aprašymas:			

Pagrindinis tikslas – stiprinti ir kryptingai plėtoti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas. Įgyvendinti savivaldybei priskirtas savarankiškas sveikatos priežiūros funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnyje: pirminę asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą (įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, išlaikymas). Savivaldybių sveikatinimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas, parama savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrai. Įgyvendinant tikslą siekiama įgyvendinti savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiąją programą, kitas sveikatos programas bei vykdyti savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrą.

Rezultato vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Išvengiamas mirtingumas	proc.	31,00	30,00	29,00
Vienam gyventojui tenkantis apsilankymų pas gydytojus skaičius	žm.	11,10	11,10	11,10

22.01.01 Uždavinys. Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimas

Įgyvendinant šį uždavinį, bus įgyvendinamos Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymo nuostatos – vykdoma visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringas), siekiant gauti išsamią informaciją apie savivaldybės visuomenės sveikatos būklę, sveikatos rizikos veiksnius ir ją remiantis, planuoti ir įgyvendinti visuomenės sveikatos stiprinimo priemones bendruomenėje. Visuomenės sveikatos biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas. Taip pat šiuo uždaviniu bus įgyvendinamos Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės, Alkoholio kontrolės, Triukšmo prevencijos ir mažinimo įstatymo nuostatos.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Bendro gyventojų mirtingumo 100 000 gyventojų skaičius	žm.	1.218,00	1.218,00	1.218,00

Šiam uždaviniui įgyvendinti numatytos priemonės

22.01.01.01 Organizuoti Visuomenės sveikatos biuro veiklą, stiprinant visuomenės sveikatą ir vykdamas jos stebėseną (monitoringą)

Įgyvendindamas visuomenės sveikatos stiprinimą bendruomenėje, biuras formuoja aktyvų visuomenės požiūrį į sveiką gyvenseną, ieško ir taiko labiausiai priimtinus metodus ir formas mokydamas bendruomenę sveikatingumo įgūdžių, bendradarbiauja su sveiką gyvenseną propaguojančiomis organizacijomis, įstaigomis, įmonėmis. Visuomenės sveikatos biuras yra atsakingas už savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) vykdymą ir stebėsenos ataskaitos rengimą. Atsižvelgiant į visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklius savivaldybės gyventojams organizuojamos visuomenės sveikatos stiprinimo priemonės. Visuomenės sveikatos biuras teikia mokamas higienos įgūdžių mokymo paslaugas – tikimasi, daugiau asmenų išsiugdys tinkamus asmens higienos įpročius, naudosis tinkamais darbo aplinkos higienos reikalavimais, saugos save ir darbo aplinką nuo neatsakingo, rizikingo elgesio. Teikiant alkoholio ir narkotikų žalos sveikatai mokymus daugiau asmenų mokės kritiškai vertinti savo elgesį, susijusį su alkoholio, narkotikų ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimu. Teikiant pirmosios pagalbos mokymus dalyviai išmoks tinkamai reaguoti į susidariusią situaciją ir panaudos įgytas žinias ir įgūdžius, kaip tinkamai teikti pirmąją pagalbą.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Sveikatingumo veikloje dalyvavusių asmenų skaičius	žm.	5.100,00	5.200,00	5.300,00
Surinktų visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų ir rodiklių skaičius	vnt.	83,00	51,00	76,00
Žmonių, dalyvavusių privalomuose mokymuose, skaičius	žm.	500,00	510,00	520,00

22.01.01.02 Organizuoti mokinių ir ikimokyklinukų visuomenės sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose

Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta, kad savivaldybės vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, mokinių visuomenės sveikatos stiprinimą ir stebėseną. Vaikų sveikatos priežiūros stiprinimo, ugdymo ir profilaktinę veiklą Alytaus miesto 13 ikimokyklinio ugdymo, 17 bendrojo ugdymo mokyklų ir 1 profesinio mokymo įstaigoje vykdo visuomenės sveikatos priežiūros specialistai.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Ugdymo įstaigose vykdomos sveikatingumo veiklos dalyvių	žm.	29.000,00	29.100,00	29.200,00
Profilaktiškai pasitikrinusių asmenų dalis	proc.	90,00	90,00	90,00

22.01.01.03 Įgyvendinti visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonės

Konkurso būdu atrenkami ir finansuojami visuomenės sveikatos projektai. Per savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamus projektus siekiama stiprinti savivaldybės gyventojų sveikatą, vykdyti užkrečiamųjų ligų profilaktiką ir kontrolę, neinfekcinių ligų profilaktiką, priklausomybių prevenciją. Siekiama išsaugoti ir stiprinti savivaldybės gyventojų sveikatą, mažinti sergamumą ir mirtingumą dėl labiausiai paplitusių priežasčių, skatinti visuomenės sveikatinimo veiklos aktyvumą, todėl pagal patvirtintus prioritetus dalis visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugų teikiama, įsigyjant jas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Sveikatingumo veikloje dalyvavusių asmenų skaičius	žm.	3.000,00	3.100,00	3.200,00
Finansuotų projektų skaičius	vnt.	12,00	12,00	12,00

22.01.01.04 Vykdyti „Mažais žingsneliais – sveikos gyvensenos link“ projektą

Igyvendinant Europos Sąjungos struktūrinėmis paramos lėšomis finansuojamą projektą bus organizuojami praktiniai fizinio aktyvumo užsiėmimai Alytaus miesto gyventojams, visuomenė informuojama apie sveikos gyvensenos skatinimo būdus, neinfekcinių ligų profilaktiką, skleidžiama mokslo įrodymais pagrįsta informacija apie fizinio aktyvumo naudą vyresnio amžiaus žmonėms, kraujotakos ir galvos smegenų kraujotakos ligų priežastis (rizikos veiksnius) ir jų mažinimą, pirminę profilaktiką, ankstyvuosius insulto požymius tikslinių grupių asmenims.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Tikslinių grupių asmenų, kurie dalyvavo informavimo, švietimo ir mokymo renginiuose bei sveikatos raštingumą didinančioje veikloje, skaičius	žm.	60,00	0,00	0,00

22.01.01.05 Plėtoti visuomenės psichikos sveikatos paslaugų prieinamumą bei ankstyvojo savižudžių atpažinimo ir kompleksinės pagalbos teikimo sistemą

Igyvendinant visuomenės psichikos sveikatos stiprinimo ir savižudijų prevencijos priemonę bus vykdomi: mokyklų bendruomenės psichikos sveikatos gebėjimų stiprinimas, organizuojant mokymus komandiniu principu, ankstyvosios intervencijos, skirtos nereguliariai vartojantiems psichoaktyviasias medžiagas ar eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams, vykdymas, priklausomybių konsultantų paslaugų teikimo savivaldybėse organizavimas, psichikos sveikatos stiprinimo programos įgyvendinimas įstaigų darbuotojams ir gyventojams.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Sveikatingumo veikloje dalyvavusių asmenų skaičius	žm.	2.350,00	2.360,00	2.370,00

22.01.01.06 Vykdyti Integruotų priklausomybės ligų gydymo paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo projektą

Igyvendinant projektą siekiama sukurti integruotą ankstyvosios diagnostikos, priklausomybių gydymo ir socialinės pagalbos sistemą, kuri padidins asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros bei socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę asmenims, piktnaudžiaujantiems alkoholiu ir kitomis psichoaktyviosiomis medžiagomis, socialinės rizikos šeimoms ir jose gyvenantiems vaikams. Siekiant efektyvaus veiklos organizavimo ir paslaugų prieinamumo gerinimo numatoma parengti integruotos sistemos diegimo savivaldybėse tvarkos aprašus, aiškiai nustatant įstaigų, teikiančių priklausomybės ligų diagnostikos, gydymo ir socialinės integracijos paslaugas, tarpinstitucinio bendradarbiavimo principus.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Suorganizuotos apskritojo stalo diskusijos Lietuvos apskrityse	vnt.	1,00	0,00	0,00
Parengtų integruotos sistemos tvarkos aprašų skaičius	vnt.	1,00	0,00	0,00
Suorganizuotų susitikimų su bendruomenės nariais skaičius	vnt.	1,00	0,00	0,00

22.01.01.07 Įgyvendinti Sveikatos kabinetų paslaugų kokybės gerinimo projektą

Projekto tikslas – pagerinti ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo įstaigų sveikatos kabinetuose teikiamų paslaugų kokybę vaikams, tokiu būdu užtikrinant vaikų ir jaunimo gerovę. Projekto įgyvendinimo metu planuojama atlikti 7 sveikatos kabinetų (Alytaus Panemunės progimnazija, Alytaus piliakalnio progimnazija, Alytaus darželis-mokykla „Viltis“, Alytaus Jotvingių gimnazija, Alytaus Vidzgirio progimnazija, Alytaus „Volungės“ progimnazija, Alytaus Likiškėlių progimnazija) paprastojo remonto darbus. 30 mokyklų sveikatos kabinetų bus aprūpinti nauja literatūra (psichologinės savipagalbos knygomis vaikams ir jaunimui, teorinėmis ir metodinėmis knygomis specialistams, specializuotomis psichikos sveikatos knygelėmis ikimokyklinio ir jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikams), moderniomis ir inovatyviomis edukacinėmis priemonėmis, žaidimais, specializuota įranga (segmentiniu kūno analizatoriumi, kėde stresui ir įtampai mažinti, garso kolonėlėmis) ir kitomis priemonėmis, didžiąją dalį skiriant psichikos sveikatos priemonėms, skirtoms psichinės sveikatos prevencijai ir stiprinimui. Įsigijus priemones, vaikams ir jaunimui bus vykdomi aktyvūs psichinės sveikatos, patyčių, fizinio aktyvumo, nutukimo prevencijos užsiėmimai, akcijos ir individualios konsultacijos. Mokiniams, kuriems reikalinga individuali pagalba, bus teikiamos individualios konsultacijos ir užsiėmimai mitybos, fizinio aktyvumo, psichinės sveikatos gerinimo klausimais. Individualių konsultacijų metu ir naudojant modernų segmentinį kūno analizatorių bus nustatomos gairės, kuria linkme turėtų dirbti VS specialistas: gerinti vaiko mitybą, fizinį aktyvumą ar psichologinę savijautą.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Metodinių priemonių, skirtų psichinės sveikatos prevencijai ir stiprinimui, komplektų skaičius	vnt.	30,00	0,00	0,00
Suremontuotų sveikatos kabinetų ugdymo įstaigose skaičius	vnt.	7,00	0,00	0,00
Paslaugų gavėjų skaičius	žm.	0,00	2.600,00	

22.01.02 Uždavinys. Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir prieinamumo užtikrinimas

Asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumui didelės įtakos turi socialiniai pokyčiai ir demografinė situacija. Siekdama užtikrinti tinkamą ir prieinamą sveikatos priežiūrą nustatytų kategorijų gyventojams, savivaldybė gali remti sveikatos priežiūros paslaugas, kurių sąrašą ir teikimo tvarkos aprašą tvirtina savivaldybės taryba. Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 48 straipsnis reglamentuoja savivaldybių remiamą sveikatos priežiūrą. Savivaldybė, papildomai finansuodama asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklą, užtikrina šių įstaigų teikiamų paslaugų plėtrą, materialinės bazės ir infrastruktūros stiprinimą.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Šeimos gydytojų, tenkančių 10 000 gyventojų, skaičius	vnt.	4,50	5,00	5,50

Šiam uždaviniui įgyvendinti numatytos priemonės

22.01.02.02 Finansuoti tikslinių grupių asmens sveikatos priežiūros paslaugas

Finansuojant tikslinių grupių asmens sveikatos priežiūros paslaugas siekiama užtikrinti galimybę nedraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu ir neprisirašiusiems pirmojo lygio gydymo įstaigose Alytaus gyventojams gauti kokybišką asmens sveikatos priežiūrą. Nedraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu ir neprisirašiusiems pirmojo lygio gydymo įstaigose asmenims už suteiktas medicinos ir asmens sveikatos priežiūros paslaugas (išskyrus būtinąją pagalbą) reikėtų susimokėti. Tačiau dažnai asocialų gyvenimą gyvenantys, neturintys pastovios gyvenamosios vietos, nedrausti piliečiai tam neturi lėšų.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Pacientų, kuriems suteiktos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, skaičius	žm.	150,00	150,00	150,00

22.01.02.04 Teikti kitas asmens sveikatos priežiūros, sveikatinimo ir švietėjiškas paslaugas, nefinansuojamas iš privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų (PSDF)

Skiriamos lėšos kitoms asmens sveikatos priežiūros, sveikatinimo ir švietėjiškoms paslaugoms teikti, kurios yra nefinansuojamas iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF). Vadovaujantis Sveikatos sistemos įstatymo 48 straipsniu savivaldybių remiama sveikatos priežiūra apima savo teritorijos gyventojų sveikatos priežiūrą ją papildomai finansuojant iš savivaldybių biudžetų lėšų. Atsižvelgiant į opiausias Alytaus miesto gyventojų sveikatos problemas, 2019 m. papildomai skiriamos savivaldybės biudžeto lėšos gerinant psichinę sveikatą, ypač vaikų ir paauglių. Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į savižudybių prevenciją, reprodukcinę sveikatą, vaikų ir paauglių lytiškumo, pozityvios tėvystės ugdymą. Papildomai bus teikiamos paslaugos vaikams ir paaugliams, kurie susiduria su dažniausiais sveikatos sutrikimais, t. y. regos, raumenų ir skeleto sistemos sutrikimai. Įgyvendinant priemonę didelis dėmesys bus sutelktas į ankstyvą tuberkuliozės diagnostiką ir prevenciją.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Asmenų, gavusių sveikatos priežiūros paslaugas, skaičius	žm.	2.950,00	2.960,00	2.970,00

22.01.02.05 Gerinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą

Įgyvendinant šią priemonę bus skiriamos lėšos sveikatos priežiūros įstaigų paslaugų kokybei gerinti, gydymo materialinei, techninei bazei stiprinti, siekiant užtikrinti teikiamų sveikatos paslaugų kokybę ir prieinamumą gyventojams. Finansavimas bus skiriamas atvykstantiems dirbti į Alytaus miesto savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigas trūkstamos specialybės gydytojams ir rezidentams.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Atvykusių gydytojų ir rezidentų į trūkstamas specialybes skaičius	žm.	5,00	6,00	7,00
Paslaugų gavėjų skaičius	žm.	4.600,00	4.650,00	4.700,00

22.01.02.08 Vykdyti Ambulatorinių sveikatos priežiūros paslaugų gerinimo tuberkulioze sergantiems asmenims projektą

Vykdamt ambulatorinių sveikatos priežiūros paslaugų gerinimo tuberkulioze sergantiems asmenims projektą, pacientams tuberkuliozės ambulatorinio gydymo metu bus skiriami maisto talonai maisto produktams įsigyti ir kompensuojamos kelionės į asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir atgal į namus išlaidos. Tuberkulioze sergančių pacientų ambulatorinio gydymo metu paslaugos yra teikiamos Alytaus miesto savivaldybės DOTS (tiesiogiai stebimo trumpo gydymo kurso paslaugų teikimo) kabinete.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Tuberkulioze sergančių pacientų, kuriems buvo suteiktos socialinės paramos priemonės (maisto talonų dalijimas ir kelionės išlaidų kompensavimas) tuberkuliozės ambulatorinio gydymo metu, skaičius	vnt.	35,00	0,00	0,00

22.01.02.10 Įgyvendinti Pasitikėjimo kabineto Alytuje projektą

Priemonės tikslas – sukurti ir įdiegti integruotą priklausomybės nuo alkoholio bei kitų psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos, gydymo bei socialinės integracijos sistemą, kuri padidintų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros bei socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę asmenims, piktnaudžiaujantiems alkoholiu ir kitomis psichoaktyviosiomis medžiagomis ir priklausomiems nuo jų, socialinės rizikos šeimoms bei jose gyvenantiems vaikams, mažinant jų socialinę atskirtį, gerinti ankstyvosios intervencijos, specializuoto priklausomybių gydymo, socialinės integracijos bei žemo slenksčio paslaugų prieinamumą ir kokybę suaugusiesiems ir vaikams.

Produkto vertinimo kriterijai:	Mato vnt.	2021	2022	2023
Asmenų apsilankymų skaičius	vnt.	4.000,00	4.000,00	0,00

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas:

Pagerėjusi sveikatos priežiūros paslaugų kokybė, prieinamos sveikatos priežiūros paslaugos savivaldybės gyventojams, sveikatos priežiūros paslaugų spektro plėtra; kokybiškesnės sveikatos priežiūros paslaugos; visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų sustiprinimas; didesnė visuomenės dalis vadovaujasi sveikos gyvensenos principais; sveikatos statistikos rodiklių gerėjimas (mažėjantis gyventojų sergamumas, mirštamumas ir kt.).

Planuojami programos finansavimo šaltiniai:

2. Dotacijų iš valstybės ir kitų valstybės valdymo lygių lėšos; 1. Savivaldybės biudžeto lėšos; 4. Kitų šaltinių lėšos

Susiję Lietuvos Respublikos ir savivaldybės teisės aktai:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Sveikatos sistemos įstatymas, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas, Visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymas, Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas, Triukšmo valdymo įstatymas, Geriamojo vandens įstatymas, Nuodingų medžiagų kontrolės įstatymas, Narkologinės priežiūros įstatymas, Sveikatos draudimo įstatymas.